

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

~~XXXXXXXXXX~~

ΑΡΜΕΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ
Ω ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΩ
ἢ Ἱεροσολύμων
ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
τῆς ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ

Ἀπὸ τριετίας συγγράσω τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας καὶ ἱστορικωτάτης θρακικῆς πόλεως Διδυμοτείου, ἢ ὅποια θὰ υπερῆ τὰς πεντακοσίας, ἕως δὲ καὶ ἑξακοσίας, σελίδας, καὶ θὰ εἶναι πλήρης σπουδαιωτάτων εἰκόνων.

Ἐν τῶν κεφαλαίων αὐτῆς περιλαμβάνει τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀρμενικῆς Κοινότητος Διδυμοτείου.

Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἐκθέτω τὴν καλαιὴν ἀπὸ βυζαντινῆς ἐποχῆς ὑπαρξίν καὶ βαθμιαίαν ἀνάπτυξιν τῶν Ἀρμενίων καὶ τῆς Κοινότητος αὐτῶν ἐν Διδυμοτείῳ, τὰ μέρη πρὸς τοῦτοις καὶ τὰς ἐποχὰς τῆς προελεύσεως αὐτῶν ἐνταῦθα, τὸν ἐπὶ τοῦ φρουρίου (Ἀκροπόλεως) τοῦ Διδυμοτείου Ἱστορικὸν Βυζαντινὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐν τῷ ὅκῳ ἐστέθη ἄτοκράτωρ ὁ Ἰωάννης Στ' ὁ Καντακουζηνός, τὸ κατεδαφισθὲν παλαιὸν Μοναστήριον μερικῆς Ἐπιγραφῆς, τὰς μεγάλας Ἐκτὰς καὶ Ἡληθῆρεις τῆς Ἀρμενικῆς Κοινότητος Διδυμοτείου, τοὺς ἐκθῆνας αὐτῆς, τὰ σχολεῖα καὶ μερικὰ σχετικὰ εἰκόνας.

Ἐπειδὴ δυστυχῶς θὰ καθυστερήσῃ (ἐπ' ὀλίγον καιρὸν ἀκόμη) ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἅλου ἔργου τῆς ἱστορίας τοῦ Διδυμοτείου καὶ ἡ ἐκτύπωσις αὐτοῦ ἕνεκα διαφόρων σοβαρῶν λόγων, διὰ τοῦτο ἐξέδωκα τελευταίως εἰς ἰδιαιτέρον φυλλάδιον τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐν Διδυμοτείῳ Ἁγιοταφίτικου Μοναστηρίου, τοῦ ἐσφαγμένου τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. διὰ τὸν ἴδιον λόγον ἀπεσάσισα νὰ παράσω, μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων εἰκόνων καὶ λοιπῶν στοιχείων, εἰς τοὺς συμπαθεῖς Ἀρμενίους Διδυμοτείου τὸ ἀναφερθὲν κεφάλαιον (μὲ τὸν ἐξῆς σκοπὸν.

Ἀπλ. νὰ μεταφρασθῇ καταλλήλως τῇ φροντίδι τῆς Κοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀρμενίων Διδυμοτείου ἡ μικρὰ αὕτη Ἱστορικὴ Πραγματεία, ἢ ὅποια ἐνδιαφέρει ὄχι μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἄλλους τοὺς ἀπανταχοῦς ἐδρικομένους εὐσεβεῖς καὶ φιλογενεῖς Ἀρμενίους καὶ νὰ ἐκδοθῇ εἰς μικρὸν εἰκονογραφημένον καὶ καλλιτεχνικὸν φυλλάδιον.

Τοιοῦτοτρόπως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐνυρῆτερον καὶ εὐκολότερον θὰ λάβουν οἱ Ἀρμένιοι γνῶσιν τῶν ἐμπεριεχομένων ἱστορικῶν πληροφοριῶν, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐκτὸς τῶν σχετικῶν ἐξόδων ἐμοῦ καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς πραγματείας ταύτης, εἰς τὴν Ἀρμε-

νικήν γλώσσαν, τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν θὰ διατεθῆ ἁρῶσα πρὸς ὄφελος τῆς Ἀρμε-
νικῆς Κοινότητος Διδυμοτείχου, ἢ ὁποῖα ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ὑποφέρει πολὺ δυστυ-
χῶς, ἐκτὸς ἄλλων λόγων, καὶ οἰκονομικῶς.

Θέλω νὰ ἐλπίζω, ὅτι ὅλοι οἱ Ἀρμένιοι ἐνταῦθα καὶ ἄλλαχοῦ θὰ ὁποστηρί-
ξουν τὸ φυλλάδιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει κυρίως αὐτοὺς, ἂν καὶ ἡ ἀπὸ
τοῦδε ἔκδοσις αὐτοῦ θὰ ζημιώσῃ ὀπωροῦντος τὸν ὑποφαινόμενον ὡς πρὸς τὸ ὄ-
λον ἔργον τῆς Ἱστορίας τοῦ Διδυμοτείχου.

Ἐν Διδυμοτείχῳ

κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1933.

+ Ἀρχιμανδρίτης Νικόλαος Βασιλίδης,
Καθηγητὴς τῶν Θρησκευτικῶν
τοῦ Γυμνασίου Διδυμοτείχου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΠΙΜΕΤΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Μετὰ τὸν προηγηθέντα πρόλογον θεωρῶ καλὸν καὶ σκόπιμον νὰ προτάξω τῆς ἐκδομένης ταύτης Ἱστορικῆς Πραγματείας μου μίαν μικρὰν Ἐπιμνημόσυνον Προσλαλιάν.

Τὴν προσλαλιάν ταύτην εἶχον ἐκφωνήσῃ κατὰ τὸ ἐφετεινὸν (1933) ἐτήσιον Μνημόσυνον τῆς Ἀρμενικῆς Κοινότητος Αἰδουποταίχου, τὸ τελεσθὲν ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἱερῷ Αὐτῆς Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ὑπὲρ τῶν πεσόντων διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους αὐτῶν Ἀρμενίων, ὅποτε εἶχον ἀναγνώσει προχειρῶς καὶ μίαν περίληψιν τῆς παροδῆς πραγματείας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

Ε Π Ι Μ Ν Η Μ Ο Σ Υ Ν Ο Σ Π Ρ Ο Σ Λ Α Λ Ι Α .

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΡΜΕΝΙΟΙ ΣΥΜΗΟΛΙΤΑΙ,

Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐθνεγῆ σας πρόσκλησιν εἰς τὸ Ἱερὸν αὐτὸ ἐτήσιον Μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων Ἀδελφῶν σας.

Ἐκφράζω δὲ τὴν λύπην τῆς Αὐτοῦ Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Διδυμοτεί-
χου κ. Ἰωακείμ, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ ἀπουσιάζει εἰς τὰ χωρῖα τῆς Ἐπαρχίας του,
δὲν ἠδυνήθη νὰ παραστῇ προσωπικῶς ἐνταῦθα.

Ἐν τοῦτοις σᾶς πληροφορῶ, ὅτι μὲ παρεχάλεσε νὰ παρευρεθῶ καὶ ἐκ μέρους
τῆς ~~Μητροπολιτικῆς Κοινότητος~~ Ἱερῆς Αὐτοῦ Μητροπόλεως, διὰ νὰ διαβιβάσω εἰς
τὴν Κοινότητά σας θερμοὺς πατρικοὺς καὶ φιλικοὺς καὶ νὰ ἀναπέμψω εὐχὰς ἐκ
μέρους Αὐτῆς εἰς ἕξι^{τον} ὄχι ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως
τῶν Ψυχῶν τῶν Ἀλησμόνητων Νεκρῶν τῆς ἀγαπητῆς σας Πατρίδος.

Εἶθε τὸ πολυτιμὸν Αἷμα τῶν ἡρωικῶν ἐκείνων Μαρτύρων τῆς Ἀριενικῆς Ἀνεξ-
αρτησίας νὰ γονιμοποιήσῃ τὴν γῆν καὶ τὰς προσπάθειαι τῶν Ἀρμενίων ὅ-
λων καὶ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν πλήρη πραγματοποίησιν τῶν προαιωνίων Ἐνδύσεων καὶ
ἐγκαρδίων Πόθων τοῦ ~~ἐθνικοῦ~~ καὶ ἀδελφικοῦ Ἀρμενικοῦ ἔθνους. Ὁ Θεὸς
τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἐλευθερίας ὅς εἶναι βοηθὸς σας. Νὰ εἶθε δὲ βέβαι-
οι, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιτυχία σας καὶ ἡ χαρὰ θὰ εἶναι καὶ ἰδική μας χαρὰ καὶ
εὐχαριστήσιαι ὄλων τῶν Ἑλλήνων .

Καὶ τώρα, ἐπειδὴ θεωρῶ πολὺ ἐπικαιρὸν καὶ ἀφελιμον, ἐπιθυμῶ, ἐάν μοῦ ἐπι-
τρέπεται, νὰ σᾶς ἀναφέρω μερικὰς ἱστορικὰς πληροφορίας διὰ τὴν Κοινότητά
σας, τῶν Ἱερῶν σας αὐτῶν Ναῶν, τὸ Μοναστήριον, τὸ ὁποῖον κατηδαφίσθη, καὶ τὸ
παλαιὸν καὶ νέον σχολεῖόν σας, τὰς ὁποίας πληροφορίας παραλαμβάνω προχειρῶς
καὶ περιληπτικῶς ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας ταύτης καὶ ἱστορικῆς πόλεως
Διδυμοτείχου, τὴν ὁποίαν εὐγνώστως ἀπὸ τριετίας.....

Ἐν Διδυμοτείχῳ ἡμέραν τοῦ μνημοσύνου 1933

+ Ἀρχιμανδρίτης Νικόλαος Βασιλείδης.

Καθηγητῆς τῶν Θρησκευτικῶν τοῦ Γυμνασίου Διδυμοτείχου